

מבט לטרור: חזבאללה, לבנון וסוריה 3-16 בפברואר 2023

עיקרים

- ◀ בעקבות רעידת האדמה פרסם חזבאללה הודעת תמיכה בעם הסורי ובעם התורכי, הודיע על פתיחת קמפיין לסיוע לנפגעי רעידת האדמה בסוריה והאשים את ארה"ב במניעת גישה לסיוע הומניטרי לנפגעים בסוריה.
- ◀ סרט תיעודי ששודר בטלוויזיה הצרפתית חושף את מעורבות חזבאללה בסחר בסמים ובהלבנת הון.
- ◀ ב־12 בפברואר 2023 צוין יום השנה ה־15 למותו של עמאד מע'ניה, ראש הזרוע הצבאית בחזבאללה¹ מי שהיה אחראי לפיגועי טרור רבים נגד יעדים ישראלים ונחשב לסגן הבכיר של מזכ"ל הארגון חסן נצראללה. באתרים רבים פורסמו פרטים על אודות חייו פעילותו והשפעתו.
- ◀ המחלקה לענייני פליטים של אש"ף הודיעה על סיום פרויקט הסיוע לפליטים פלסטינים במחנות בלבנון.
- ◀ שגריר הרשות הפלסטינית בלבנון נפגש בבירות עם סגן מזכ"ל החזית העממית לשחרור פלסטין.
- ◀ גופתו של אילי לחוד, ראש תנועת קאום, המזוהה עם עמדותיו של חזבאללה, נמצאה בכנסיית מאר אליאס שבמטילב.
- ◀ פיצוץ במרתף בית החולים הממשלתי נביה ברי בנבטיה שבדרום לבנון. בהודעה רשמית נמסר כי הסיבה היא דליפת חמצן מקומית. בית החולים יצא מכלל פעולה.
- ◀ בכיר בחמאס ביקר השבוע בלבנון ונועד עם אישים לבנוניים רבים.
- ◀ המודיעין הלבנוני בנפת מרג'עיון עצר תושב לבנון שחצה את הגבול מישראל ללבנון באזור כפר כלא.
- ◀ הוועידה המחומשת שנערכה בפריז כדי לסייע ללבנון לבחור נשיא לא הניבה פירות. סעודיה ביקשה להטיל את האחריות על חזבאללה אך צרפת התנגדה.
- ◀ שר החוץ הלבנוני נפגש עם נשיא סוריה וציין כי לבנון תפתח את נמליה לקלוט סיוע לסוריה לנפגעי רעידת האדמה, מכל מקום בעולם.

חזבאללה ולבנון

- ◀ חזבאללה הביע סולידריות והזדהות עם העם הסורי והתורכי נוכח עשרות אלפי ההרוגים והפצועים כתוצאה מרעידת האדמה שפקדה אותן (6 בפברואר 2023). הארגון קרא גם לכל המדינות ולארגונים הבינלאומיים "לסייע בחילוץ הקורבנות מתחת להריסות ולנקוט בכל האמצעים האפשריים כדי להקל על הסבל והקושי" (אלנו, 6 בפברואר 2023). הארגון פתח בקמפיין איסוף תרומות של ציוד וכסף למשטר הסורי. בשל היקף האסון

¹ נהרג בדמשק בפברואר 2008 כתוצאה מפיצוץ שאירע ברכבו. חזבאללה הטיל את האחריות למותו על ישראל.

הוא קרא למעוניינים להגיע למרכזי ההגנה האזרחית ולתרום ציוד למען הנפגעים וכן לתרום כספים בסניפי אלקרצ' אלחסן.² צוין כי התרומות יועברו לממשל הסורי ולמנגנונים שלו (ערוץ הטלגרם של זרוע ההסברה הקרבית של חזבאללה, 9 בפברואר 2023). האשם צפי אלדין, ראש המועצה המבצעת של חזבאללה הודיע בבירות על פתיחת החלק הראשון של קמפיין "רחמה", לסיוע לנפגעי רעידת האדמה בסוריה. המשלוח הראשון הועבר לנפגעים באזור אללאד'קיה (אלמיאדין, 12 בפברואר 2023).

◀ בתוך כך, יצא חזבאללה נגד ארה"ב בטענה כי היא מונעת הגשת סיוע בינלאומי לנפגעי רעידת האדמה בסוריה בגלל הסנקציות שהוטלו עליה וערך קמפיין רשת נגד חוק קיסר האמריקני³ (ערוץ הטלגרם סימא, 9 בפברואר 2023). בהקשר זה טען חבר המועצה המרכזית של חזבאללה השיח' נביל קאווק כי המכשולים שהציבה ארה"ב בפני העברת סיוע הומניטרי מיידי לעם הסורי הם אסון גדול יותר מרעידת האדמה (אלמנאר, 12 בפברואר 2023).

שיירת הסיוע של חזבאללה לסוריה עם הכיתוב "מהעם הלבנוני המתנגד אל אחינו בעם הסורי" (אלמיאדין, 12 בפברואר 2023)

◀ גם תנועת אמל השיעית שלחה מלבנון סיוע לאזור רעידת האדמה בצפון מערב סוריה. בשבוע השני של פברואר פעלה בעיר חלב יחידת החילוץ של תנועת הצופים השיעים, הפועלת תחת העמותה השיעית לעזרה ראשונה ובריאות של תנועת אמל (אלנשרה, 11 בפברואר 2023).

◀ כתבה ששודרה ב-6 בפברואר 2023 בערוץ הצרפתי France5 עסקה בסרט תיעודי בשם "חזבאללה והחקירה האסורה". בסרט נחשף כי קצינים אמריקנים מטעם המנהל לאכיפת חוקי סמים (DEA) הסתננו לחזבאללה והשיגו מידע רגיש בנוגע למעורבות חזבאללה בסחר בסמים ובהלבנת הון, והצליחו לחשוף את המנגנון הסודי האחראי על מימון חזבאללה באמצעות סחר בקוקאין והלבנת הון. נעים קאסם, סמזכ"ל חזבאללה, שהתראיין בסרט, הכחיש כל מעורבות של הארגון בסחר בסמים. בעקבות שידור הסרט פתחו תומכי חזבאללה בקמפיין המאשים את ארה"ב בשקר (אלערביה, 6 בפברואר 2023).

◀ ב-7 בפברואר 2023 נמצאה גופתו של אילי סעדאללה לחוד, ראש תנועת קאום (מתנגד) על אחד הספסלים בכנסיית מאר אליאס בעיירה מטילב שבמחוז אלמתן. לחוד ותנועתו מזוהים עם עמדות חזבאללה. הוא התבטא

² בנק לבנוני הפועל במסגרת חוקי ההלכה האסלמית.

³ ביוני 2020 נכנס לתוקפו בארה"ב "חוק קיסר", המאפשר לארה"ב להטיל סנקציות על אישים וחברות המספקים למשטר הסורי מימון או מקיימים איתו עסקאות.

פעמים אחדות נגד סמיר ג'עג'ע, ראש מפלגת הכוחות הלבנוניים, וטען כי הוא קצין ישראלי ויש לחסל אותו. נסיבות מותו של לחוד אינן ודאיות. חקירת המשטרה קבעה כי הוא התאבד, ככל הנראה בשל קשיים כלכליים ותלונות משפטיות. מותו של לחוד גרר האשמות מרומזות ומפורשות כי לחוד נהרג בידי כוחות הביטחון הלבנוניים (אלאח'באר, 8 בפברואר 2023, אלנשרה, 7 בפברואר 2023).

◀ ב־12 בפברואר 2023 צוין יום השנה ה־15 למותו של עמאד מע'ניה, ראש הזרוע הצבאית של חזבאללה, מי שנחשב לסגנו הבכיר של חסן נצראללה ועמד מאחורי פיגועים רבים שבוצעו נגד ישראל. באתרים רבים פורסמו פרטים על אודות חייו ופרשנות על תוצאות פעולותיו והשפעתו. באתר תסנים האיראני כונה מע'ניה "הנוכח תמיד" ונטען כי השפעתו על תודעת ה"התנגדות" במלחמת לבנון השנייה הביאה להמשך ישיר של תוכניותיו גם לאחר מותו (תסנים 12 בפברואר 2023). אתר אלאח'בר המזוהה עם חזבאללה, פתח בסדרת דיווחים ופרקים מיוחדים הסוקרים את הביוגרפיה של מע'ניה (אלאח'באר, 13 בפברואר 2023).

◀ יום השיהידים צוין בחזבאללה ב־16 בפברואר 2023. חזבאללה ארגן במה פתוחה באולם מרכז התרבות ע"ש ח'מיני בבעלבכ, ושם נשאו דברים נציגים ממפלגות וארגונים לבנוניים. אחמד ריא, איש יחסי הציבור של חזבאללה בבקעא, אמר כי על הארגון לשאוף לשמור על ישראל כאויב, והיא חייבת לחדול מלהתקיים. מחמוד ברכה, בכיר חמאס, אמר כי הערבוב של דם פלסטיני וערבי עם כל האנשים החופשיים בעולם מצביע על כך ש"ההתנגדות" בדרך הנכונה (אלעהד 16 בפברואר 2023).

משתתפי הכנס שארגן חזבאללה לציון יום השיהידים (NNA, 16 בפברואר 2023)

דרום לבנון

◀ ב־7 בפברואר 2023 התרחש פיצוץ במרתף בית החולים הממשלתי נביה ברי באלנבטיה שבדרום לבנון. תחילה דווח כי הנזק מצומצם (אלמנאר, 7 בפברואר 2023). דיווחים המאוחרים יותר ציינו שבית החולים יצא מכלל שימוש וכי החולים הועברו למוסדות רפואיים אחרים. עוד נמסר ששל העלות הגבוהה של השיקום, בית החולים נסגר עד להודעה חדשה. דווח כי נסיבות הפיצוץ קשורות לדליפה ממכלי החמצן שבקומה התחתונה של בית החולים, אך טרם נערכה חקירה רשמית (צות בירות, 9 בפברואר 2023).

**חלק מנזקי הפיצוץ בבית החולים באלנבטיה
(לבנאן 24, 7 בפברואר 2023)**

פלסטינים בלבנון

- ◀ במסגרת ניסיונות ההתקרבות של חזבאללה לפליטים הפלסטינים בלבנון, פורסם דו"ח של חזבאללה, המפרט את פעילותו בקרב מחנות הפליטים הפלסטינים באזור צידון בחודש ינואר החולף. בדו"ח נאמר כי המענקים הסוציאליים שהעביר חזבאללה לתושבי צור כללו חלוקת תרופות, מזון ובגדים, סיוע כספי לבתי חולים, חלוקת מנות דלק, ארגון מבצע ניקיון, טיפול במחוסרי עבודה ועוד (אלמנאר, 9 בפברואר 2023).
- ◀ בכיר בחמאס (ששמו לא צוין), ביקר השבוע בלבנון ונועד עם אישים לבנוניים בפגישות עלו נושאים כגון היחסים עם חזבאללה, התגברות ה"התנגדות" והדרכים לליווי ההתפתחויות במישור המדיני והתקשורתי ובשטח. בראיון שהעניק הבכיר לאתר החדשות הלבנוני אסאס אמר כי חמאס היא בעלת בריתן של חזבאללה ושל איראן, וכי אין לחמאס כוונה להקים בלבנון תשתית צבאית ללחימה בישראל מלבנון, אך יחד עם זאת, העם הפלסטיני אחרי להגן על עצמו בכל האמצעים העומדים לרשותו (אסאס, 5 בפברואר 2023).
- ◀ המחלקה לענייני פליטים באש"ף הודיעה על סיום פרויקט הסיוע לפליטים פלסטינים במחנות בלבנון. הפרויקט כלל טיפול בבעיות אספקת מים וחשמל ושיפוץ מבנים ישנים בכפרים ברג' אלשמאלי, אלג'ליל וקהילת אלדאעוק. אחמד אבו הולי, ראש המחלקה, אמר כי צורכי המחנות הפלסטיניים בלבנון הם בראש סדר העדיפויות של המחלקה לענייני פליטים וטען כי תושבי המחנות סובלים מבעיות חשמל ומים משום שהם אינם כלולים בשירותי סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם לפליטים פלסטינים (אונר"א). דברים אלה נאמרים על רקע תלונות שנשמעו בחודשים האחרונים על תפקודה הלקוי לכאורה של אונר"א (דף הפייסבוק של המחלקה לענייני פליטים באש"ף, 4 בפברואר 2023).
- ◀ ב-6 בפברואר 2023 נפגש אשרף דבור שגריר הרשות הפלסטינית בלבנון עם ג'מיל מזהר, סגן מזכ"ל החזית העממית לשחרור פלסטין, ובכירים נוספים בארגון. הפגישה התקיימה בבירות על רקע פעולותיו האחרונות של צה"ל בג'נין וביריחו (פורטל הפליטים הפלסטינים, 6 בפברואר 2023).

**פגישת בכירי החזית העממית עם שגריר הרשות הפלסטינית בלבנון
(פורטל הפליטים הפלסטינים, 6 בפברואר 2023)**

לבנון כללי

פעילות צבא לבנון בגבול הדרומי

◀ צבא לבנון פרסם כי ב־13 בפברואר 2023 בשעות הבוקר המוקדמות זוהו שתי ספינות צבאיות ישראליות שחדרו כחצי קילומטר לתחום המים הטריטוריאליים של לבנון באזור ראס אלנקורה. בפרסום לא צוינה תגובתו של צבא לבנון אך נאמר כי הנושא נמצא במעקב בתיאום עם כוחות יוניפי"ל בלבנון (אלנשרה, 13 בפברואר 2023).

◀ יום לפני כן דווח כי צה"ל בחן את אמצעי התצפית שהוצבו בחלקה בצפוני של גדר הביטחון באזור כפר כלא ולאחר מכן ממערב למטולה מול מישור מרג'עיון. הכוחות לא חצו את הקו הכחול אך פגשו בצבא לבנון ובכוחות יוניפי"ל (אלנשרה, 12 בפברואר 2023).

◀ המודיעין הלבנוני בנפת מרג'עיון עצר אדם, ככל הנראה תושב לבנון, שחצה את הגבול מישראל ללבנון באזור כפר כלא. מחקירת האירוע עלה כי האזרח חצה כבר ביוני 2000 את הגבול לישראל ונתפס כשחזר ללבנון לאחר כשנתיים, ביוני 2002. לאחר כחודש, ביולי 2002, חצה שוב האזרח מלבנון לישראל באזור הכפר עג'ר (אלוזאני) וכאמור נתפס כעת ונלקח לחקירה (אלנשרה, 6 בפברואר 2023).

ממשל והבחירות לנשיאות

◀ פסגת חמש המדינות: ארה"ב, מצרים, צרפת, סעודיה וקטר בפרוץ בנוגע ללבנון, שהתקיימה ב־6 בפברואר 2023, לא הצליחה לקבוע מפת דרכים לפתרון המשבר. על פי המידע, הפער בהשקפות הצדדים היה גדול, בייחוד בין צרפת לסעודיה, שלא היו נכונות לפשרה. סעודיה התעקשה שהצהרת הסיום תטיל על חזבאללה את האחריות למשבר ותדחה כל מועמד לנשיאות המזוהה עימו, אך צרפת התנגדה לכך (אלאח'באר, 7 בפברואר 2023).

◀ בכיר לבנוני טען כי האמריקנים והצרפתים השתכנעו שיהיה להם קשה לכפות פתרון למשבר והחליטו שהם יאמרו ללבנון שעליה לבחור לבד את נשיאה. כמו כן נטען גם כי חוסר ההסכמה משקף היעדר רצון אמיתי לפתור

את המשבר (אלאח'באר, 8 בפברואר 2023).

על רקע הפסגה בפריז אמר חבר הפרלמנט מוחמד ראד, ראש גוש הנאמנות להתנגדות, בטקס שערך חזבאללה בעיירה ג'בעא, כי הגוש נחוש לבחור נשיא לכל הלבנונים, המתאים לשאיפותיהם ומחזק את אחדותם ואינו מציית להוראותיו של איש (היינו אינו כפוף להחלטות מדינות אירופה וארה"ב) (אלעהד, 11 בפברואר 2023).

המשבר הכלכלי

ברחוב בדארו שבבירות הוצתו כמה בנקים, במחאה על המצב הכלכלי ובדרישת התושבים לקבל את כספם. הבנקים שהוצתו הם פרנסבנק, בנק עודה, ביבלוס בנק, אלעתמאד אלמצרפי, בירות ואלבלאד אלערביה. (חשבון הטוויטר של חסין מרתצ'א, 16 בפברואר 2023). על רקע האירועים קיים נגיב מיקאטי, ראש ממשלת המעבר, ישיבת חירום עם שר האנרגיה וליד פיאץ', שר הכלכלה אמין סלאם, נציג מפיצי הדלק פאדי אבו שקרא (אלנהאר, 16 בפברואר 2023).

(חשבון הטוויטר של חסין מרתצ'א, 16 בפברואר 2023)

סיוע הומניטרי לסוריה

עבדאללה בו חביב, שר החוץ הלבנוני, נועד בדמשק עם בשאר אלאסד, נשיא סוריה, ואמר כי לבנון נכונה לקלוט סיוע שנועד לסוריה בנמלים ובשדות התעופה שלה מכל מדינה או מפלגה. בו חביב הציג בפני אלאסד את החלטות הממשלה לסיוע בפעולות החילוץ וההצלה (ערוץ הטלגרם של לשכת הנשיאות הסורית, 8 בפברואר 2023).